

Dopisi: dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiese se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 26.

V Ptujju v nedeljo dne 29. junija 1913.

XIV. letnik.

Pozor!

V nedeljo, dne 29. junija ob 10. uri
poldnevne vrši se v gostilni Breschnik v
Šoštanjju

kmetski shod,

katerem bode govoril odvetnik dr. Petri-
tschek iz Šoštanjja o razmerah poso-
jilnice v Šoštanjju.

Polom posojilnice v Šoštanjju

(Izvirni dopisi)

Polom prvaške posojilnice v Šoštanjju raz-
se v vedno večji škandal. Kakor vedno,
tako slavni slovensko-narodni voditelji tudi v
tem slučaju vso svojo ozkosrčnost in tudi sedaj
torej zopet, da bi jim bilo vboj ljudstvo
zna krava.

Stvar je danes vendar popolnoma jasna.
Šoštanjjska posojilnica je vsled zločinkega go-
darstva njenih vodij že več let sem
aktivna, to pa za več kot 200.000 K.
Vrednosti bi morala že davno konkurz;
po našem mnenju bi morala tudi že davno
last vmes poseči, to pa prav energično,
da se je leta sem že delalo s sleparskimi bi-
namami. Merodajni voditelji te po-
jilnice spadajo pod ključ, to je
svoto. Pa žalibog je oblast v tem slučaju jako
nezanesljiva . . .

Prvaki hočejo svoje sleparije na vse mogoče
način prikriti in posojilnico „sanirati.“ Glasom
kmetičkih poročil sta imela klerikalna poslanca
Korošec in dr. Verstovšek pogovor z mini-
strskim predsednikom grofom Stürgkhom, ki
je tikal tega posojilniškega poloma. Voditelji
posojilnice si namreč stvar prav zanimivo
predstavljajo; oni mislijo, da se bode poplato
brezvestnosti in lumparije
posojilničnih mogotcev iz denar-
ne davkoplačevalcev. Dobiti mislijo
prvi vrsti podporo vlade oziroma štajerskega
namestnika; to podporo naj se vzame iz skla-
de zoper po ujnih in suši priza-
ni škodi. Torej denar, ki je določen za
reševanje kmete, katerim je toča ali mrz ali
ali povodenj veliko škodo napravila, —
denar, s katerim se zaceli vsaj nekaj gospodar-
nih ran vbojega našega ljudstva, — po tem
načinu torej grabijo zdaj prvaki in hočejo z
tem zamašiti luknje, ki so jih napravili brez-
vestni zapravljivci tujega imetja, — hočejo to
biti seveda edino zaradi tega, da šparajo svoj
denar! Kar bi ta podpora iz kmetičkih de-
jav se dolgovi pustila, — tako so si gospodje
tudi izračunali, — to bi morali člani

posojilnice plačati. Seveda bi morali
denarno trdni gospodje v prvakem taboru za
posojilo prevzeti 3% obrestovanje. Drugače bi
prevzela zopet država obrestova-
vanje in amortizacijo posojila.
Tak je bil torej načrt šoštanjjskih posojilničarjev.
Čudimo se le, da niso zahtevali, da mora drž-
ava vsakemu članu predstojništva in nadzorni-
štva te posojilnice še zlato uro kupiti . . .

Mi pa pravimo, da se denar davko-
plačevalcev ne sme zapravljati,
da se z njim ne sme plačevati grehe tistih po-
štenjakov, katerih slovensko-narodno navdušenje
se meri po visokosti korita . . . Predno da se
ljudske krvave davke porablja, predno da se
vboje zaupljive kmete rubi, prime naj se
tiste visoke prvaške gospode, ki
so popolnoma krivi in ki se zdaj
na vse pretege trudijo, da bi
spravili svoj denar na varno.

Ni res, da bi moral nedolžni slovenski
kmet plačati, kar so zakrivali slovenski advokati!
Voditelji posojilnice naj posežejo v svoj lastni
žep! Na ta način bi bankerotna
posojilnica vsaj polovico svojih
dolgov lahko plačala. Dne 2. marca
1910 se je pred c. k. sodnijo slovenski advokat
dr. Franc Mayer zavezal, da plača svoj dolg
pri posojilnici v znesku 92.000 kron do 1. pro-
sinca 1911 v mesečnih obrokih po 100 kron.
Drugače bi imela posojilnica pravico, glasom
notariatskega akta z dne 9. julija 1918 omen-
jeno svoto silnim potom (z eksekutorjem) od
dra. Mayerja dobiti. Od tega okroglo 92.000
kron znašajočega dolga plačal je dr. Mayer samo
20.000 kron. Dolžan je posojilnici
torej še vedno okroglo 72.000 kron.
Voditelji posojilnice bi morali torej gledati, da
dobijo čimhitreje ta denar nazaj. Kajti le na
ta način bi dokazali, da nočejo oškodovati za-
peljane člane posojilnice. Pa je še več drugih
takih dolžnikov posojilnice v Šoštanjju
poznano in zato pravimo: vse pride na dan!

Dolžnost sedanjih voditeljev šoštanjjske po-
sojilnice bi bila, da povzročijo povrnitev teh
velikih svot, ako hočejo v istini resno saniranje
ter rešitev članov posojilnice doseči. Pa tudi še
drugi dolžniki posojilnice bi bili v položaju, svoje
dolgove pri posojilnici nazaj plačati, ako bi po-
sojilnica to strogo, eventualno tudi potom sod-
nije zahtevala. Tega pa vodstvo posojilnice do-
slej še ni storilo. Kajti temu vodstvu
je mnogo več za žepe teh krivič-
nih dolžnikov in izsesalcev po-
sojilnice. Za to jako važno stvar, namreč
za dolžnike šoštanjjske posojilnice naj bi se
gospod namestnik in sploh oblasti zanimali,
predno bi tisoče davčnih goldinarjev polomljeni
posojilnici na razpolago dali.
„Saniranje“, kakor si ga predstavljajo se-

danji člani komisije za saniranje, bi imelo edini
namen, pomagati dolžnikom poso-
jilnice iz njih zadrege. Pravično
pa bi bilo, da se pritegne k plačilu v
prvi vrsti dolžnike posojilnice ter
one bivše člane predstojništva in
nadzorništva, ki so sokrivi na škanda-
loznem gospodarstvu v tej posojilnici.
To je mnenje vseh, ki mislijo pravično.

Šoštanjjska posojilnica s svojo žalostno
usodo pa bode še marsikoga seboj v grob
potegnila. . .

* * * Celje, 24. junija.

Preteklo nedeljo vršilo se je v hotelu Raj-
šter v Šoštanjju zborovanje, na katerem je po-
ročal posl. Verstovšek o saniranju posojil-
nice. Na zborovanju vrglo se je vso krivdo na
polomu šoštanjjske posojilnice na „Zadružno
zvezo“ v Celju, kar se pa sicer ni doka-
zalo. Poleg članov nadzorništva in predstojništva
udeležil se je zborovanja tudi šoštanjjski advo-
kat dr. Mayer. Posl. Verstovšek je imel
menda namen, da dra. Petritscheka pred
zadružnimi člani očrni; kajti rekel je, da kmetje
naj ne hodijo več v pisarno dra. Petritscheka.
Ker se je nahajal v Verstovškovi družbi dr.
Mayer in ker Verstovšek šoštanjjskih razmer ne
pozna, je pač čudno, da se je tako izrazil, brez
da bi komu koristil ali škodoval. Dr. Mayer
sam je prijel za besedo in se je postavljal kot
nekaki rešitelj kmetov. Naglašal je, da je leta
1911 iz svojega premoženja 20.000 K šoštanjjski
posojilnici plačal in da je moral vsled tega svojo
vilo prodati. Ta trditev pa je popolnoma neres-
nična, ker je Mayer svojo vilo že leta 1908 ve-
leposestnici Avgustu Krainz za 51.623 kron pro-
dal. Čudno je, da je že v spomladi l. 1912
umrla Krainz v zemljiški knjigi še danes last-
nica t. zv. vile Mayer v Šoštanjju . . . Kakor
povedano so dr. Mayer odnosno njegovi sorod-
niki tekem l. 1911 posojilnici plačali 20.000 K
za pokritje dr. Mayerjevega dolga v okroglem
znesku 92.000 K. Pravi se, da je posojil-
nica ostali dolg (72.000 kron) dru-
Mayerju šenkala. Seveda to darilo ne
more veljati, ker se z njim oškoduje upnike
posojilnice. Za to nečedno transakcijo so odgo-
vorni tudi člani predstojništva in nadzorništva
šoštanjjske posojilnice. Na rednem občnem zboru
z dne 30. julija 1911 se je volilo v predstoj-
ništvo sledeče: učitelj Ivan Koropec, trgo-
vec Jos. Skobrne, čevljar Franc Gre-
benšek in posestnika Miha Stanovšek
ter Franc Goričnik, vsi v Šoštanjju; v
nadzorništvo pa: sodni dostavljivalec Miha
Stanovšek, učitelj Franc Vrečko in
notar Vincenc Kolšek iz Šoštanjja. Ver-
stovšku in Mayerju se ne bode posrečilo, vreči vso
krivdo na celjsko „Zadružno zvezo“; kajti trans-

Denar

Ali je nekaj časa sem redek; skriva se in
težje je denar služiti. Ali življenske po-
silijo vsacegav boj za pridobivanje.
hoče ta boj dobro prestati, biti mora zdrav,

krepek in zmožen za odpor. Rabimo tedaj pri
pomanjkanju spanja, nervoznem stanju, utruje-
nosti, boleznih krvi in prenapornem delu Feller-
jev dobrodušiči zeliščni esenc-fluid z zn. „Elza-
fluid“, kajti ta vpliva osvežujoče, muskeljne ter
živce okrepujoče, ohlajdujoče in oživljajoče. Ka-
kor vedno zopet izvemo, odpravi celo zastarele

gihtične in revmatične, prsne in druge bolečine.
12 steklenic za 5.— kron franko naj bi vsak
naših čitateljev pri apotekarju E. V. Feller,
Stubica, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko) naročil,
kajti to je malo naloženje kapitala, ki nosi bo-
gate obresti.